

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Varne skupnosti za trajnostni razvoj družbe: pametna policijska dejavnost v lokalnih skupnostih v Sloveniji

IZR. PROF. DR. KAJA PRISLAN MIHELIČ, FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE
UNIVERZE V MARIBORU

PROF. DR. BRANKO LOBNIKAR, FAKULTETA ZA VARNOSTNE VEDE UNIVERZE V
MARIBORU

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Namen raziskave

Z raziskavo smo želeli ugotoviti:

- kako razvite so posamezne komponente pametnih skupnosti,
- kako občine zaznavajo prednosti in izzive tega razvoja ter
- katere projekte s področja varnih mest in pametne policijske dejavnosti že izvajajo ali načrtujejo.

Raziskava naj bi prispevala k boljšemu razumevanju trenutnega stanja v slovenskih občinah z vidika razvoja pametnih skupnosti in znotraj tega pametne policijske dejavnosti ter osvetlila ključne izzive, s katerimi se občine soočajo.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

PAMETNE SKUPNOSTI

Kompleksni ekosistemi (ki jih sestavljajo procesi, tehnologije, deležniki in znanje), katerih namen je generirati inovacije in razvijati rešitve, ki prispevajo k izboljšanju kakovosti storitev in odzivnosti na probleme v lokalnih skupnostih, zmanjševanju stroškov in minimiziranju negativnih vplivov na okolje.

VARNE SKUPNOSTI

So del pametnih skupnosti, ki z integracijo okolja/sistema in tehnologij povečujejo učinkovitost varnostnih procesov in zmogljivosti vseh ključnih deležnikov, izboljšujejo odzivnost na varnostna vprašanja, uspešnost pri zmanjševanju kriminala in občutek varnosti v skupnosti.

PAMETNA VARNOST

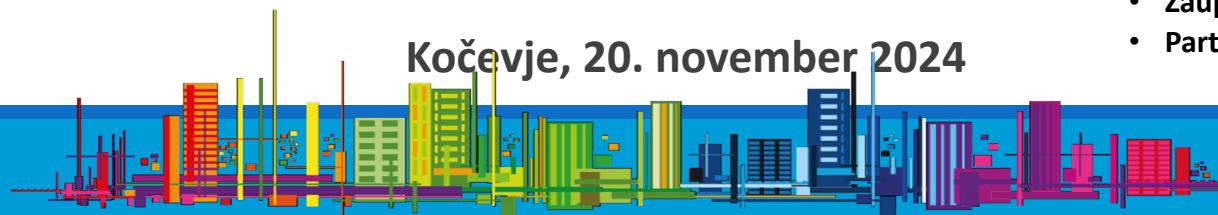
Razvoj in uporaba tehnološko podprtih inovativnih rešitev, ki omogočajo učinkovitejše delovanje varnostnih organizacij.

PAMETNA POLICIJSKA DEJAVNOST

Agenda 2030 Trajnostni cilji ZN (cilji 9, 11, 16 in 17)

- Trajnostne in varne skupnosti
- Inovacije, raziskave in razvoj
- Kriminal in odpornost na grožnje
- Na znanju temelječe storitve
- Neodvisnost in integriteta institucij
- Učinkovite, transparentne in odgovorne institucije
- Vključujoče in odzivno odločanje
- Zaupanje državljanov v institucije
- Partnerstva in sodelovanje pri tehnološkem razvoju

Kočevje, 20. november 2024

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Varne skupnosti

- Povečanje učinkovitosti
- Zmanjšanje kriminalitete
- Boljša pripravljenost
- Hitrejša odzivnost
- Večja fleksibilnost in prilagodljivost

- Proaktivnost
- Sinergijski učinki
- Zadovoljstvo prebivalcev

Kočevje, 20. november 2024

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

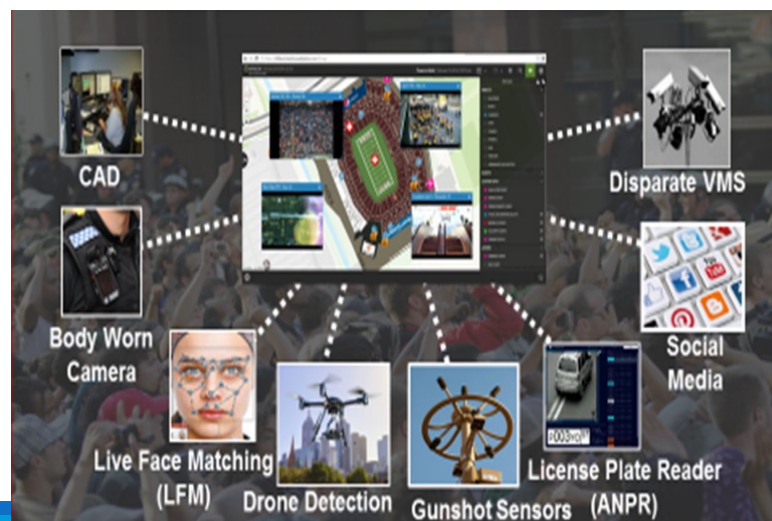

Pametna policijska dejavnost

Pametna policijska dejavnost temelji na oblikovanju inovativnih strategij (npr. pristopov k reševanju problemov, novih oblik sodelovanj, medagencijskih in raziskovalnih partnerstev) na osnovi **izkoriščanja prednosti sodobne tehnologije in učinkovitejše uporabe podatkov**. V najožjem smislu gre za **na podatkih osnovan pristop policijske dejavnosti**, ki vključuje integracijo raznolikih tehnologij, podprtih z raziskavami in uporabo potencialov velikih podatkov in podatkovne analitike.

Začetki:

- Rešitve za zmanjšanje premoženja in nasilne kriminalitete;
- Analiza kriminalnih žarišč;
- Specializirani preventivni programi;
- Ustanovitev specializiranih delovnih teles.

Trenutni trendi razvoja

- Napredne tehnologije video nadzora;
- Napredna kriminalistična analitika;
- Avtomatizirane rešitve;
- Prediktivno policijsko delovanje.

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Študija – opis vprašalnika

- Za potrebe raziskave smo na Fakulteti za varnostne vede Univerze v Mariboru pripravili vprašalnik o razvitosti dejavnosti pametnih skupnosti in pametne policijske dejavnosti v slovenskih občinah.
- Zanimalo nas je, v **kolikšni meri so odločevalci v lokalnih skupnostih pri načrtovanju programov dela in zagotavljanju varnosti osredotočeni na uresničevanje temeljnih načel delovanja pametnih skupnosti** (devet načel; Cronbach $\alpha = .939$), **kakšna je stopnja razvitosti posameznih področij pametnih skupnosti/mest v občini anketirancev** (deset področij; ; Cronbach $\alpha = .985$), tretji vsebinski sklop je bil vezan na trditve, ki se vežejo **organizacijo in dejavnosti v povezavi s pametno policijsko dejavnostjo** (šest trditev; Cronbach $\alpha = .872$), četrti vsebinski sklop je bil vezan na **prispevek k uresničevanju načel pametne policijske dejavnosti k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in uspešnosti občine** (osem trditev; Cronbach $\alpha = .956$).
- Spletno anketiranje: e-platforma 1ka.arnes; povezavo do vprašalnika smo po elektronski pošti poslali na uradne naslove vseh 212 slovenskih občin.
- Sodelovanje v raziskavi je bilo prostovoljno, udeležencem pa smo obljubili zagotovitev anonimnosti njihovih odgovorov.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Študija – opis vzorca

- Do 9. septembra 2023 smo prejeli 57 odgovorov, zato smo pomladi 2024 ponovili poziv za sodelovanje v raziskavi. Do pomladi 2024 je na anketo skupno odgovorilo **70 anketirancev**.
- Vzorec sestavljajo direktorji občinskih uprav (31,4 %), vodje medobčinskih redarstev ali inšpektoratov (18,6 %), odgovorni za zagotavljanje varnosti v občini (17,2 %), člani občinskih oziroma mestnih svetov (8,6 %) in vodje medobčinskih uprav (7,1 %).
- Največ anketirancev je iz podravske regije (20 %), pogosteje so zastopane tudi osrednjeslovenska (18,6 %), savinjska (12,9 %) in pomurska regija (11,4 %), druge statistične regije pa so zastopane v manjšem obsegu (1,4 % – 5,7 %).
- Večina anketirancev prihaja iz urbanega (70 %) okolja oziroma mestnih občin (50 %).

Kočevje, 20. november 2024

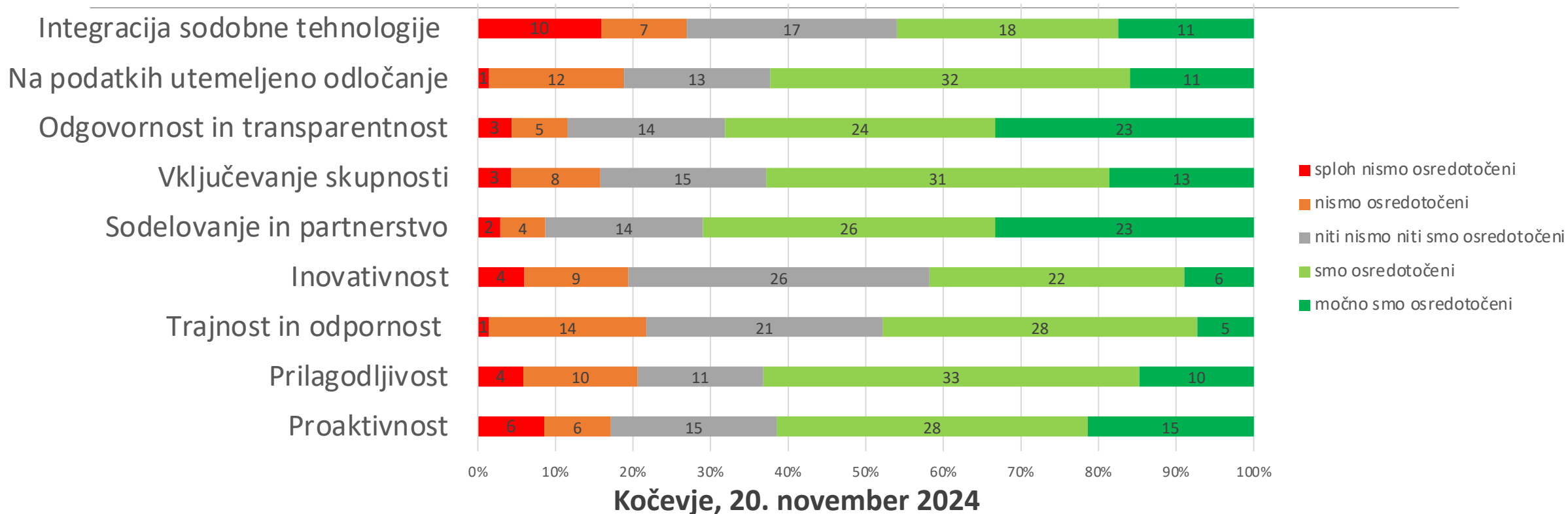
Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Razvoj pametnih skupnosti v povezavi s pametnim policijskim delom temelji na določenih načelih in usmeritvah. Anketirance smo prosili, da ocenijo svojo osredotočenost na uresničevanje teh temeljnih načel v svoji občini pri načrtovanju programov dela in zagotavljanju varnosti.

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

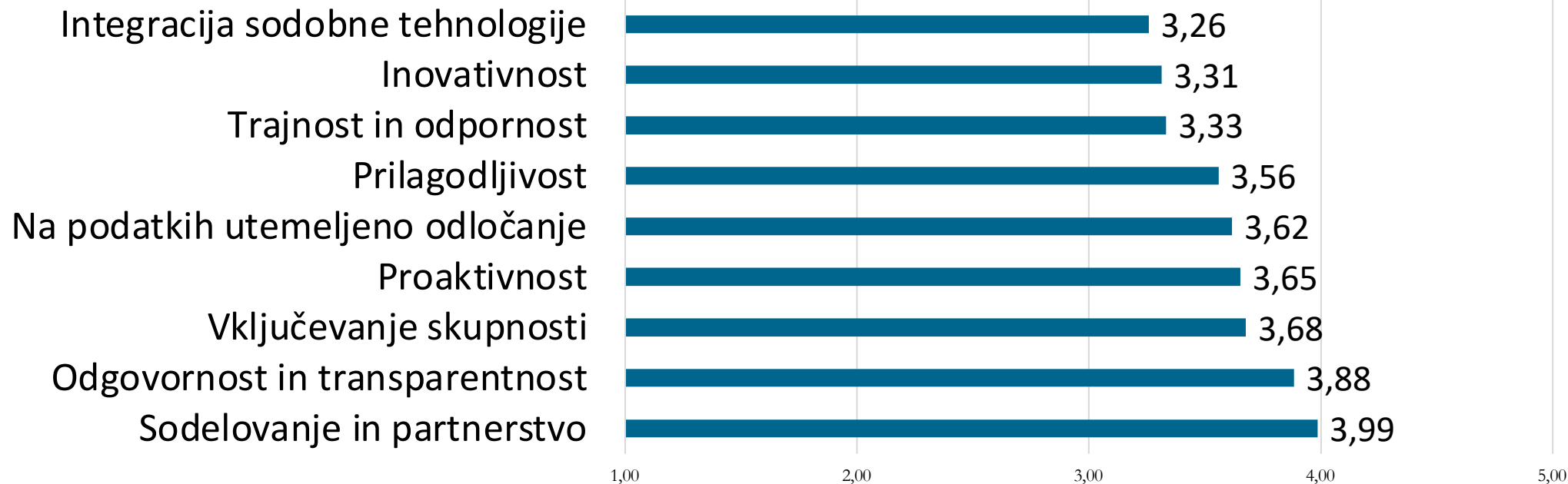
Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Osredotočenost občin na uresničevanje temeljnih načel pametnih skupnosti

(1 – sploh nismo osredotočeni, 5 – močno smo osredotočeni)

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Prispevek uresničevanja načel pametne policijske dejavnosti k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja in uspešnosti občine

- Uresničevanje temeljnih načel pametnih skupnosti v povezavi z varnimi mesti in pametno policijsko dejavnostjo po mnenju anketirancev najmočneje **prispeva k zagotavljanju večjega občutka varnosti prebivalcev in krepitvi kakovosti življenja**, poleg tega pa se največ anketirancev strinja s tem, da lahko to prispeva tudi k boljšemu upravljanju varnostnih storitev.
- Manj pa tovrstna načela po njihovem mnenju prispevajo h krepitvi partnerstev ali **odpravljanju neenakosti prebivalcev pri dostopu do varnostnih storitev**, večji delež se ne strinja tudi s prispevkom h krepitvi zaupanja ali trajnostnemu razvoju.

Kočevje, 20. november 2024

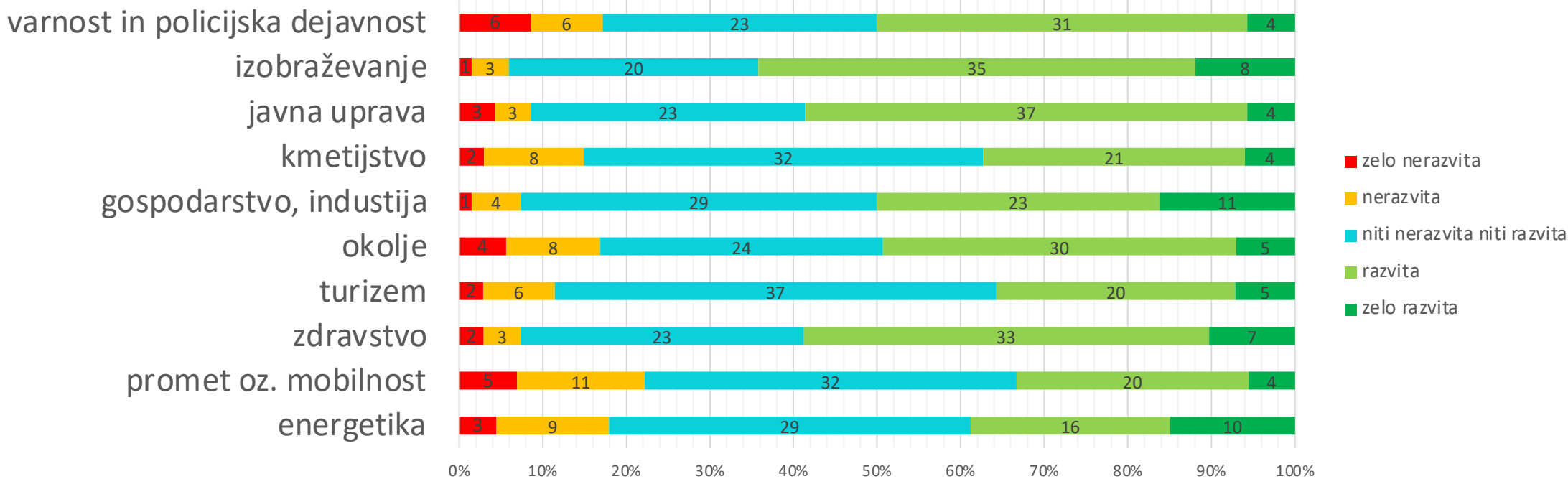
Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

»Ocenite stopnjo razvitosti posameznih področij pametnih skupnosti/mest v vaši občini (v kolikšni meri so posamezna področja razvita po načelih pametnega razvoja in pametnih mest)«

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

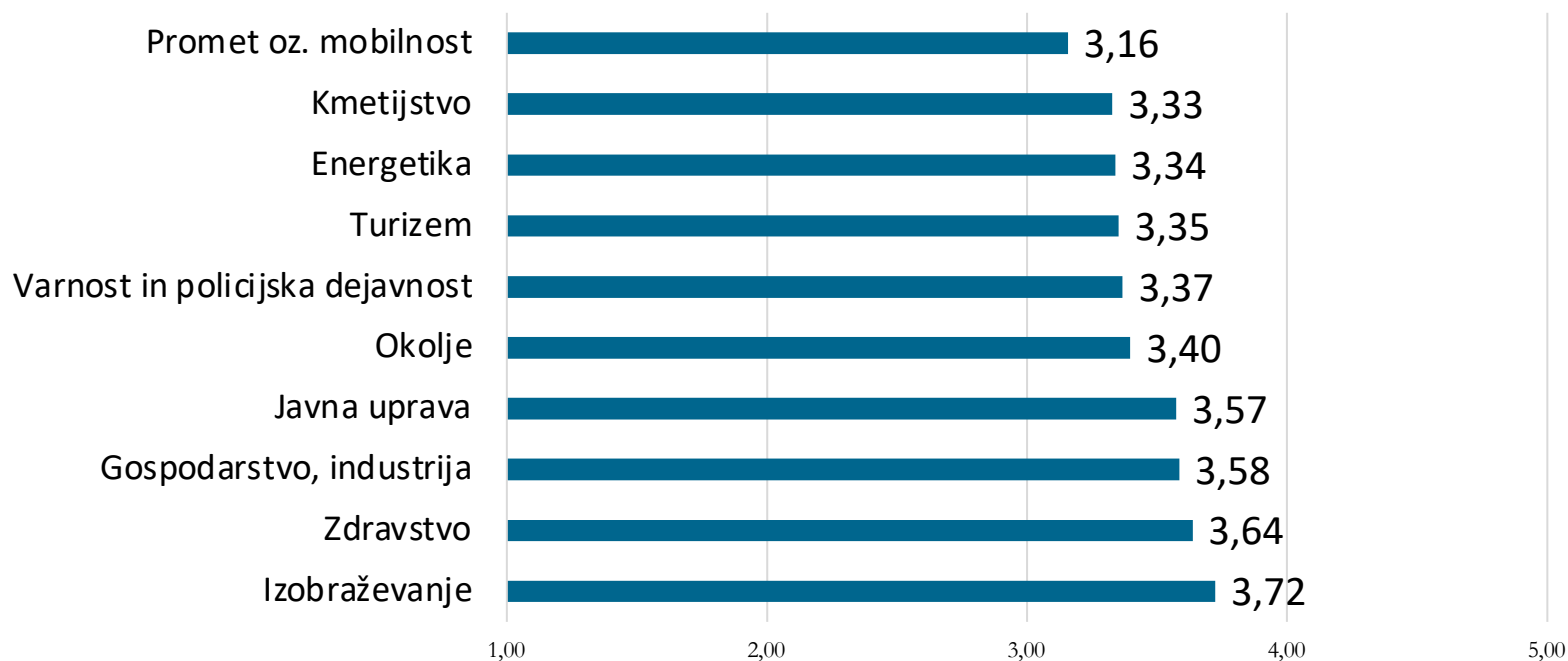
Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris
Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Razvitost področij pametnih skupnosti v občini

(1 – zelo nerazvito, 5 – zelo razvito)

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Razvitost področij pametnih skupnosti v občini – povzetek ugotovitev

- Rezultati kažejo, da sodijo področja izobraževanja, zdravstva, gospodarstva in javne uprave med najbolj razvita področja pametnih skupnosti.
- Manj se občine osredotočajo na razvoj rešitev v prometu, kmetijstvu, energetiki in turizmu.
- Pri tem se občine najmočneje osredotočajo na sodelovanja in partnerstvo, krepitev odgovornosti in transparentnosti ter vključevanje skupnosti, manj pa na integracijo sodobne tehnologije, inovativnost in trajnost ter odpornost.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Zaznane prednosti in izzivi razvoja pametne policijske dejavnosti

(1 – sploh se ne strinjam, 5 – močno se strinjam)

Trditve	M	S.O.	Med	Seštevek 1 in 2 (%)	Seštevek 4 in 5 (%)
Pri načrtovanju projektov pametne policijske dejavnosti imamo ustrezno infrastrukturo.	2,64	0,98	3,00	47,54	21,31
Pri načrtovanju projektov pametne policijske dejavnosti imamo ustrezne kadrovske zmogljivosti (znanja in kompetence).	2,75	1,24	3,00	42,86	34,92
Dejavnosti v okviru pametne policijske dejavnosti so ustrezno nadzorovane in evalvirane.	2,84	0,96	3,00	34,00	28,00
Pri načrtovanju projektov pametne policijske dejavnosti imamo ustrezno politično podporo.	3,20	1,18	3,00	28,57	42,86
Zagotovljeno imamo zadostno in ustrezno varovanje podatkov in varstva osebnih podatkov za implementacijo projektov pametne policijske dejavnosti.	3,20	1,15	3,00	26,67	46,67
Uvajanje aktivnosti v okviru pametne policijske dejavnosti bi okrepilo razvoj in konkurenčnost lokalne skupnosti.	3,61	1,05	4,00	11,29	66,13

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

Projekti/rešitve s področja pametne policijske dejavnosti ali pametnega razvoja na področju zagotavljanja varnosti v slovenskih občinah

Izvedeni projekti

- občine so implementirale nadzorne kamere, senzorje in alarmne sisteme (v prometu, vozilih, na javnih zgradbah in na področju naravnih nesreč) ($n = 10$),
- merilce in prikazovalnike oziroma opozorilnike hitrosti v prometu ($n = 8$) in
- rešitve zbiranja ter obdelovanja podatkov o prometu (števci prometa, proaktivno usmerjanje nadzora prometa) ($n = 7$).
- V več kot enem primeru so anketiranci poročali še o razvoju mobilnih aplikacij za delo na terenu, spletnih platformah za vključevanje ali obveščanje občanov (npr. podajanje pobud, obveščanje in komuniciranje preko družbenih omrežij) ter sodelovanju različnih subjektov v skupnih projektih.

Načrtovani projekti

- občine se bodo v prihodnosti najmočneje usmerjale v implementacijo nadzornih in senzoričnih sistemov na javnih površinah (v prometu, na javnih površinah, kot so parki, igrišča) ($n = 10$),
- nadaljevale bodo tudi z razvojem mobilnih in spletnih aplikacij ($n = 4$) in
- spletnih platform, digitalizacijo procesov in krepitevijo nadzorstva v prometu ($n = 2$).

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris Javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Razprava

- a. Slovenija sledi ciljem trajnostnega razvoja, digitalnega prehoda in krepitve odpornosti za razvoj pametnih skupnosti.
- b. Najbolj razvita področja: šolstvo in zdravstvo; manj razvita: promet, energetika, kmetijstvo, varnost.
- c. Prioritete občin: vključevanje, povezovanje in sodelovanje; manj poudarjena digitalizacija in inovacije.
- d. Glavni izzivi: pomanjkanje kadrov, digitalnih kompetenc in politične podpore.
- e. Varnost kot razvojna prioriteta le pri petini občin v Sloveniji.

Kočevje, 20. november 2024

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

Skupnost občin Slovenije
Association of Municipalities and Towns of Slovenia

aris javna agencija za znanstvenoraziskovalno
in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Razprava

- a. Projekti občin: rešitve v prometu, upravljanje javnih površin, obveščanje in vključevanje prebivalcev.
- b. Slovenija dosega nadpovprečne rezultate na področju digitalnih javnih storitev, a kadrovski primanjkljaji ostajajo izziv.
- c. Priporočila za prihodnost:
 - Povečati vlaganja v digitalne kompetence in kadrovske zmogljivosti.
 - Spodbujati uporabo sodobnih tehnologij na področju javne varnosti.
 - Krepitev mreženja in izmenjave dobrih praks med občinami.

Kočevje, 20. november 2024